

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец февруари 2018 г.**

Общият брой нотификации за месец **февруари 2018 г.** е **268**.
Сигналите в категория храни са най-много – **240**, за фуражите – **20**, а за
материалите в контакт с храни – **8** (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи:
храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – **88** нотификации,
които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – **12** нотификации: **хлорпирифос** в ябълки от
Полша (3) и в круши от Китай; **афлатоксини** в сушени смокини от Турция
(2) и от Испания (2); **наличие на недеklarиран сулфит** в личи от Южна
Африка; **хранителен взрив по подозрение, че е придизвикан от фурми** от
Иран; **метални жици** в замразени листа от цвекло от Белгия; **метомил**,

диметоат и наличие на неразрешената субстанция ометоат в грозде от Перу.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 9 нотификации: *Salmonella* в охладени пилешки колбаси от Белгия, в охладени пилешки заготовки от Белгия, в механично сепарирано месо също от Белгия и в замразени пилешки филета от Словакия; *Salmonella enterica ser. Newport* в пилешки кебап от Полша; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в замразени пилешки филета също от Полша; *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в замразено пиле от Франция; **метална жица** в замразено пиле от Полша и *Salmonella enterica ser. Enteritidis* и *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразени пилешки крака от Полша.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 9 нотификации: наличие на неразрешената субстанция **силденафил** в хранителна добавка с неизвестен произход (2); **бензо(а)пирен** и **полициклични ароматни въглеводороди** в хранителна добавка от Холандия и в хранителна добавка с водорасли от Чехия; **наличие на неразрешените субстанции силденафил и тадалафил** и **наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Epimedium*** в хранителна добавка от Испания; **2,4-динитрофенол (DNP)** в хранителна добавка с неизвестен произход; **високи нива на витамин D3** в таблетки витамини от Обединеното кралство; **наличие на неразрешената субстанция (хигенамин)** в хранителна добавка също от Обединеното кралство и **недекларирана млечна съставка** в шоколадови шейкове от Германия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 8 нотификации: **афлатоксини** в шамфъстък от Германия (2) и в печени и осолени семки от диня от Турция; **високи нива на цианид** в кайсиеви ядки от Пакистан (2), от Китай и с неизвестен произход и **наличие на неразрешената субстанция тетрахидроканабинол** в конопени семена с неизвестен произход.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 7 нотификации: **хранителен взрив причинен от норовирус** в живи миди от Франция (3); *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в живи миди от Франция; **хранителен взрив под съмнение, че е придизвикан от *Bacillus cereus*** и **високи нива на *Escherichia coli*** в живи миди от Франция и *Salmonella* в живи миди също от Франция.

Риба и рибни продукти – 7 нотификации: хистамин в консервирани сардини от Тунис и в охладени филета риба тон от Шри Ланка; живак в замразена риба меч от Португалия и в замразена акула мако (*Isurus oxyrinchus*) от Испания; хранителен взрив (scombroid синдром) придивикан от хистамин в размразени филета от риба марлин от Испания; кадмий и живак в замразена риба меч от Индонезия и наличие на неразрешената субстанция левкомалахитово зелено в жив шаран от Беларус.

Готови ястия и закуски – 7 нотификации: наличие на глютен в свободен от глютен царевичен чипс от Белгия (2); следи от яйца в замразени вегански кренвирши от Естония; каучукови парчета в охладена тиква масала с басмати ориз от Обединеното кралство; наличие на пшеница в тортила от Белгия; сгрешен срок на годност на охладени вегански колбаси също от Обединеното кралство и следи от мляко в кексчета с червени боб и пъпеш от Китай.

Зърнени и тестени изделия – 4 нотификации: пластмасови фрагменти в бисквити от Холандия; метални ленти в охладено тесто от Австрия; наличие на мляко и соя в брашно от елда от Швеция и парчета стъкло в сухари от Испания.

Сладкарски изделия – 4 нотификации: недеклаирана млечна съставка и неточно етикетиране (липсва информация за възможно наличие на ядки) в бонбони от Швеция; недеклаирана пшеница в турски сладкиш от Белгия; афлатоксини в сладко от смокини от Турция и наличие на соя в брашно за свободни от глютен десерти от Италия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 4 нотификации: *Salmonella* в охладено пушено и осолено свинско филе от Белгия и във фует (колбас от Испания) от Испания; *Listeria monocytogenes* в охладено вакуум пакетирано говеждо месо от Аржентина и шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в салам от Австрия.

Материали в контакт с храни – 3 нотификации: влошаване на органолептичните характеристики на храна била в контакт с млечна кана с капак и дръжка от Индия; миграция на кадмий от емайлирани съдове от Индонезия и миграция на минерално масло от картонена кутия, съдържаща печени тестени нишки (кадаиф) от Турция.

Билки и подправки – 3 нотификации: *Salmonella* в микс от подправки от Индия; бензо(а)пирен и полициклични ароматни въглеводороди в черен пипер от Австрия и недеклаиран сулфит в микс от подправки масала от Индия.

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: *Listeria monocytogenes* в сирене от сурово мляко от Испания; влакнести нишки (до 10-12 см) в кисело мляко от Франция и наличие на мляко в охладено свободно от млечни продукти кокосово мляко от Обединеното кралство.

Яйца и яйчни продукти – 2 нотификации: недеклаирана млечна съставка в яйчен премикс от Обединеното кралство и *Salmonella enterica ser. Infantis* в охладен жълтък от Холандия.

Хранителни добавки и ароматизанти – 2 нотификации: стоманени жици в хемоглубин на прах от Холандия и стоманени жици във фина, средна и необработена сол от Холандия.

Други хранителни продукти/смесени – 2 нотификации: неправилно етикетирание (означения за алергените) върху купа с ароматизирана юфка от Хонг Конг и недеклаиран шамфъстък в локум от Гърция.

Фуражни добавки – 1 нотификация: *Salmonella enterica ser. Derby*, *Salmonella enterica ser. Enteritidis* и *Salmonella enterica ser. London* в кучешки играчки за дъвчене от Беларус.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: риск от физическо нараняване, дължащ се на експлозия на бутилки с прекомерно налягане (ферментация на дрожди), съдържаща безалкохолна гроздова напитка за деца с неизвестен произход.

През месец февруари 2018 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираните страни са Франция и Белгия с по 9 нотификации, следвани от Испания с 8 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС - 107 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 38 нотификации: афлатоксини във фъстъци от Китай (5), Индия (2), Бразилия, Аржентина, Египет, Израел, в лешници от Азербайджан (5) и Турция (2), в шамфъстък от Иран (3) и

Турция; фъстъци от Боливия (2) и от Аржентина (2), **заразени с плесени; *Salmonella*** в сусам от Судан (3) и от Индия (2); ***Salmonella enterica ser. Pomona*** в сусам от Судан; ***Salmonella enterica ser. Reading*** в сусам от Судан; **високи нива на полисорбати** в кокосово мляко от Тайланд; **чужди тела (парчета дърво и пластмаса) и лошо хигиенно състояние** на бадеми от САЩ; **охратоксин А** в стафили от Турция; плесени ***Cladosporium*** във фъстъци от Египет и ***Salmonella enterica ser. Arizonae*** в сусам от Етипия.

Плодове и зеленчуци – 18 нотификации: **афлатоксини** в сушени смокини от Турция (5); **високи нива на сулфит** в сушени кайсии също от Турция (3); **хлорпирифос** в чушки от Турция (2), в маруля от Тайланд и в боб от Доминиканската република; **форметанат** в чушки от Турция (2); **етефон** в ананаси от Бенин; **фостиазат** в чушки от Турция; **охратоксин А** в стафили също от Турция и **наличие на неразрешената субстанция триазофос** в чушки от Тайланд.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 18 нотификации: ***Salmonella*** в замразени пилешки гърди от Бразилия (14), в замразено пиле от Тайланд, в замразени пилешки месни заготовки също от Тайланд и в замразено пилешко месо от Бразилия и ***Salmonella enterica ser. Heidelberg*** в замразени пилешки гърди от Бразилия.

Фуражни суровини – 7 нотификации: **афлатоксини** в ядки за храна на птици от Судан (2), от Китай, от Индия; **наличие на ДНК от преживни животни** в конско месо и месокостно брашно от Аржентина (2); **високи нива на *Enterobacteriaceae*** в агнешко брашно от Нова Зеландия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 5 нотификации: **ацетамиприд, имидаклоприд и наличие на неразрешените субстанции толфенпирад и динотефуран** в черен чай от Виетнам; **ацетамиприд, имидаклоприд, етофенпрокс и наличие на неразрешената субстанция динотефуран** в черен чай от Виетнам; **ацетамиприд, имидаклоприд, етофенпрокс и наличие на неразрешените субстанции толфенпирад и динотефуран** в черен чай от Виетнам; **бензо(а)пирен и полициклични ароматни въглеводороди** в какаова торта от Индонезия и **ацетамиприд, имидаклоприд и наличие на неразрешената субстанция динотефуран** в черен чай от Виетнам.

Билки и подправки – 4 нотификации: **афлатоксини** в чили от Индия и в микс от подправки от Нигерия; **липса на сертификат** за сушено

чили от Индия и липса на сертификат и на протокол от изпитване на индийско орехче от Индия.

Риба и рибни продукти – 3 нотификации: влошен температурен контрол на замразена пушена риба от Китай; неоторизиран оператор за замразени калмари от Аржентина и опит за нелегален внос и неоторизиран оператор за замразени калмари от Китай.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в охладено говеждо месо от Уругвай (2) и в замразено говеждо месо от Бразилия.

Зърнени и тестени изделия – 2 нотификации: афлатоксини в ориз от Пакистан и повредена опаковка и липса на етикетиране на ленено семе от Казахстан.

Сладкарски изделия – 2 нотификации: *Salmonella* в soap papdi (индийски сладкиш) от Индия и високи нива на акриламид в сладки от Босна и Херцеговина.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на хром, никел, манган и високи нива на общи миграции от машина за паста от Китай и миграция на формалдехид и меламин от меламинови чинии за салата също от Китай.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация: изтекъл срок на годност на миди от Нова Зеландия.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: *Salmonella* в замразени раци от Китай.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация: наличие на неразрешените хранителни съставки *Erimedium grandiflorum* и *Mucuna pruriens* в хранителна добавка от Китай.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига на замразен портокалов сок от Мексико.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: меласа от фурми от Бангладеш, заразена с плесени.

През месец февруари 2018 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираните държави са Турция и Бразилия с по 18 нотификации, следвани от Китай с 13 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 37

нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 7 нотификации: наличие на неразрешената субстанция **изокарбофос** в помело от Китай; **афлатоксини** в сушени смокини от Турция; наличие на неразрешената субстанция **пропаргит** в годжи бери от Китай; **високи нива на сулфит** в сушени кайсии от Турция; **метомил** в краставици от Йордания; **етефон** в чушки от Полша и **недекларирана целина (погрешен етикет)** в замразен зеленчуков микс от Белгия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 5 нотификации: **хранителен взрив по подозрение, че е придивикан от норовирус** в живи миди от Франция (4) и **високи нива на *Escherichia coli*** в живи миди от Ирландия.

Билки и подправки – 4 нотификации: **афлатоксини** в микс от подправки от Пакистан (2); **високи нива на *Escherichia coli*** в листа от *molokhia* (вид зеленчук от Близкия Изток) от Египет и ***Salmonella*** в сладък босилек от Тайланд.

Риба и рибни продукти – 3 нотификации: ***Listeria monocytogenes*** в размразена пушена риба от Италия; **опаразитяване с *Anisakis*** на охладена риба треска (*Gadus morhua*) от Холандия и **олово** в замразена риба тон от Тайланд.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: ***Listeria monocytogenes*** в охладен колбас от Франция (2) и ***Salmonella enterica ser. Typhimurium*** в охладена свинска плешка от **България.**

Главноноги и продукти от тях – 2 нотификации: **кадмий** в замразен калмар от Индия (2).

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: **пирилизидинови алкалоиди** в ментов чай от Иран и **високи нива на алуминий** в зелен чай от Китай.

Сладкарски изделия – 2 нотификации: **недекларирани фъстъци** в сусамена халва с какао от Турция и **недекларирани лешници, фъстъци и кашу** в сусамена паста също от Турция.

Комбинирани фуражи – 1 нотификация: **деоксиниваленол и зеараленон** в комбиниран фураж от Китай.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация: наличие на неразрешената субстанция алфа - глицерил фосфорил холин (GPC) в хранителна добавка от САЩ.

Мазнини и масла – 1 нотификация: полициклични ароматни въгледороди в кокосово масло от Шри Ланка.

Фуражни суровини – 1 нотификация: кадмий в рибно брашно от остров Мавриций.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на хром от кухненски ножове от Китай.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: *Listeria monocytogenes* в сурово мляко от Португалия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация: охратоксин А в ядки от Индонезия.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: следи от мляко във веганско ароматизирано кисело мляко от Швейцария.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: недекларирана целина в италианско ястие от Обединеното кралство.

През месец февруари 2018 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната държава е Франция с 6 нотификации, следвана от Китай с 5 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 36 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 10 нотификации: наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Erimedium grandiflorum* в хранителни добавки от САЩ, Испания и с неизвестен произход; наличие на неразрешен хранителен адитив Е 216 - пропилен п-хидроксибензоат в хранителна добавка от Франция; наличие на неразрешената субстанция алфа глицерил фосфорил холин (GPC) в хранителна добавка от САЩ; наличие на неразрешени съставки (халостацин, хигенамин, 2-аминоизохептан и екстракт от *Eria Jarensis*) в хранителна добавка от неизвестен произход; наличие на неразрешената нова хранителна съставка тироксин-свободна тироидна тъкан (говежда)

в хранителна добавка от САЩ; **високи нива на алоин** в хранителна добавка от Италия; **високи нива на Е 200 – сорбинова киселина** в L- карнитин хранителна добавка от Чехия и **високи нива на витамин В6** в хранителна добавка от Швеция.

Фуражни суровини – 9 нотификации: *Salmonella* в рапично кюспе от Австрия, в кръвно брашно от Франция, в птиче и свинско брашно от Испания и в слънчогледово кюспе от Италия; *Salmonella enterica ser. Senftenberg* в рапичен експелер от Обединеното кралство и в соево брашно от Италия; *Salmonella enterica ser. Agona* и *Salmonella enterica ser. Senftenberg* в соево брашно от Италия; *Salmonella enterica ser. Infantis* в соево брашно от Германия и **пропамокарб** в лупина от Полша.

Риба и рибни продукти – 6 нотификации: опаразитяване с *Anisakis* на охладена риба въдичар също от Франция (2), охладени рибни филета от Холандия, на охладена риба от Франция; **неразрешено облъчване** на сушена аншоа от Виетнам и **влошени органолептични характеристики** на замразена скумрия от Испания.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на **кобалт** от чаши за чай и кафе от Китай и миграция на **cyclo-di-BADGE** в консервирани миди в пикантен сос от Испания.

Мляко и млечни продукти – 2 нотификации: метални парчета в крем от Дания и **високи нива на *Escherichia coli*** в кефир от козе мляко от Гърция.

Зърнени и тестени изделия – 1 нотификация: **наличие на неразрешената добавка Е 541 - натриев алуминиев фосфат** в палачинки печени без глутен от Канада.

Сладкарски изделия – 1 нотификация: **мъртва мишка** в сладкиши марשמелоул от Швеция.

Билки и подправки – 1 нотификация: **влакнести струни** в хималайска сол от Пакистан.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 1 нотификация: *Salmonella* в охладени свински плешки от Естония.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: **наличие на неразрешената хранителна добавка бромано растително масло (BVO)** в безалкохолни напитки от САЩ.

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация: неразрешена нова храна пили орех от Филипините.

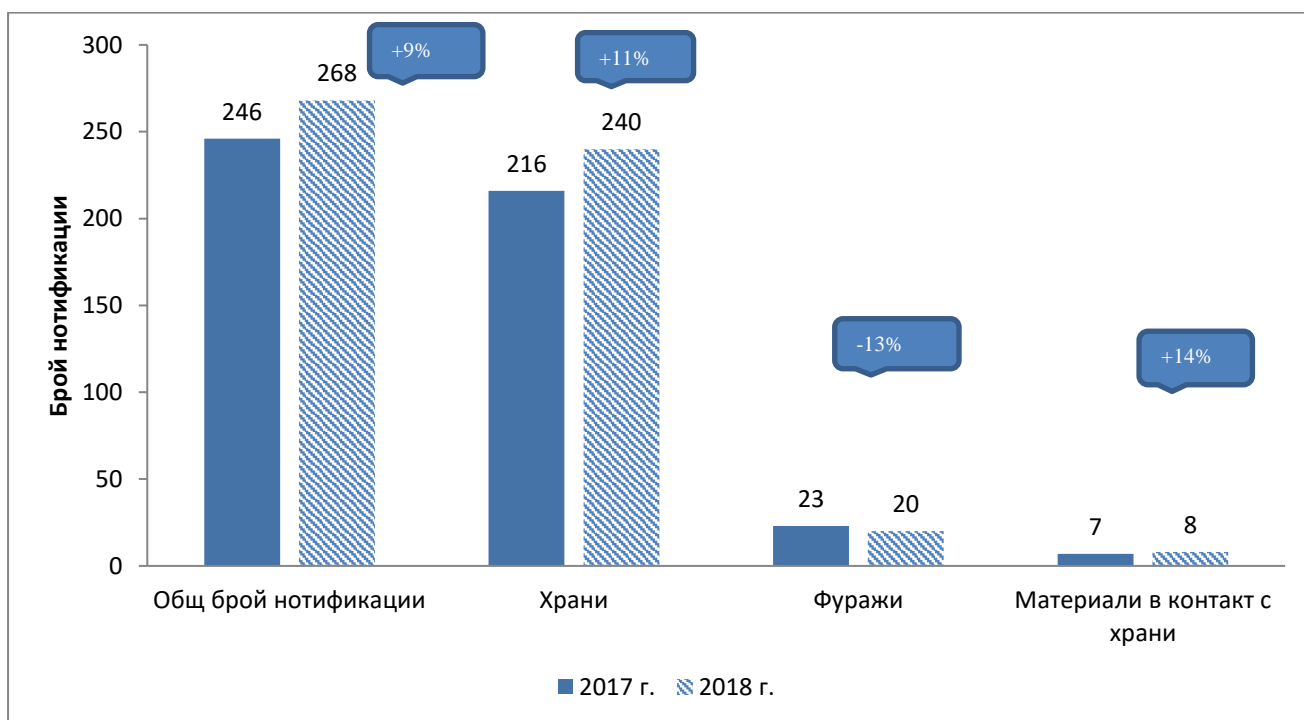
Храни за домашни любимци – 1 нотификация: бактериално замърсяване (*Streptococcus dysgalactiae*) в замразена сурова храна за кучета от Германия.

През месец февруари 2018 г., при нотификациите за проследяване най-често нотифицираната страна е Франция с 5 нотификации, следвана от Италия с 4 нотификации.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през 2016 г.– общо и по групи за **м. февруари 2017 г.** и **м. февруари 2018 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. **Запазва се тенденцията** най-много нотификации да са докладвани в групата на храните. **Повишение** се наблюдава при общия брой нотификации с 9%, при храните с 11% и при материалите в контакт с храните с 14%. **Понижение** се наблюдава само при фуражите с 14%.

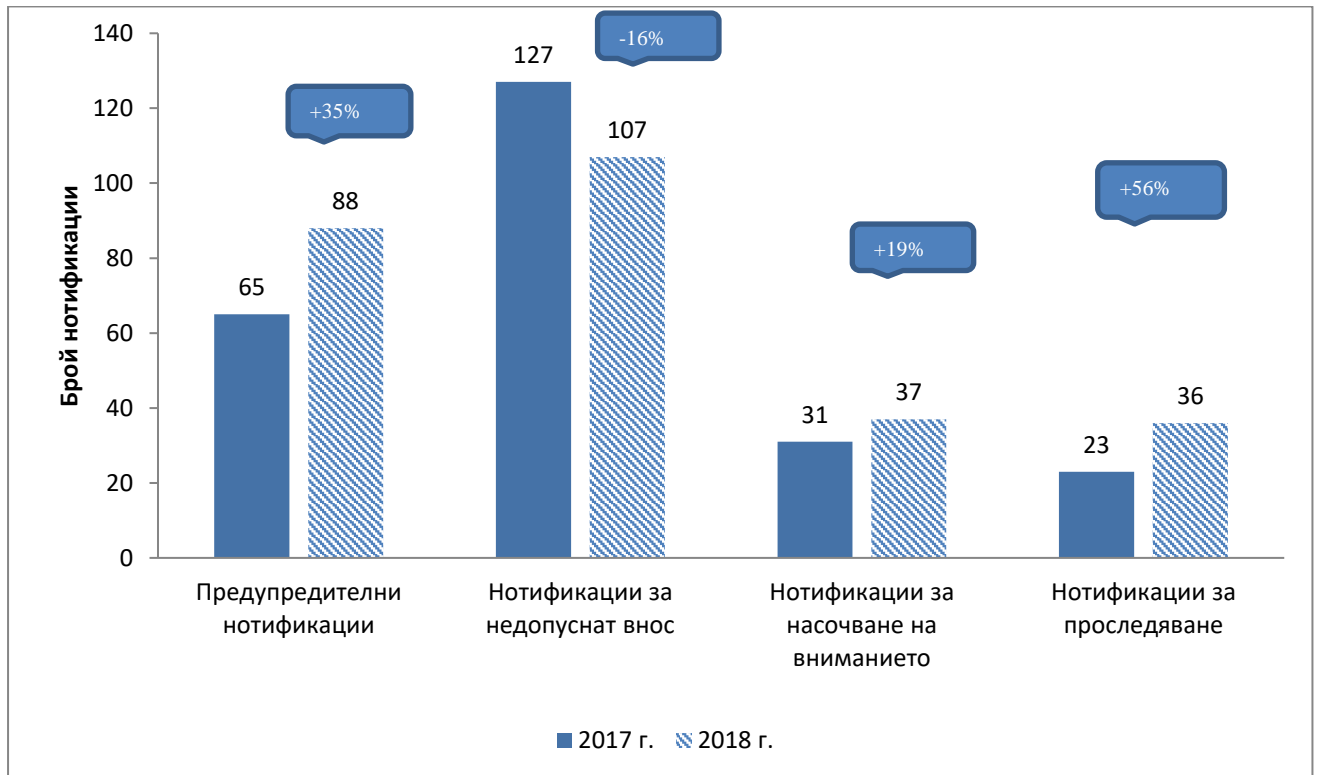
За месец февруари 2018 г. се наблюдава тенденция на повишение при всички категории нотификации освен при нотификациите за недопуснат внос.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. февруари 2017 г. и м. февруари 2018 г.

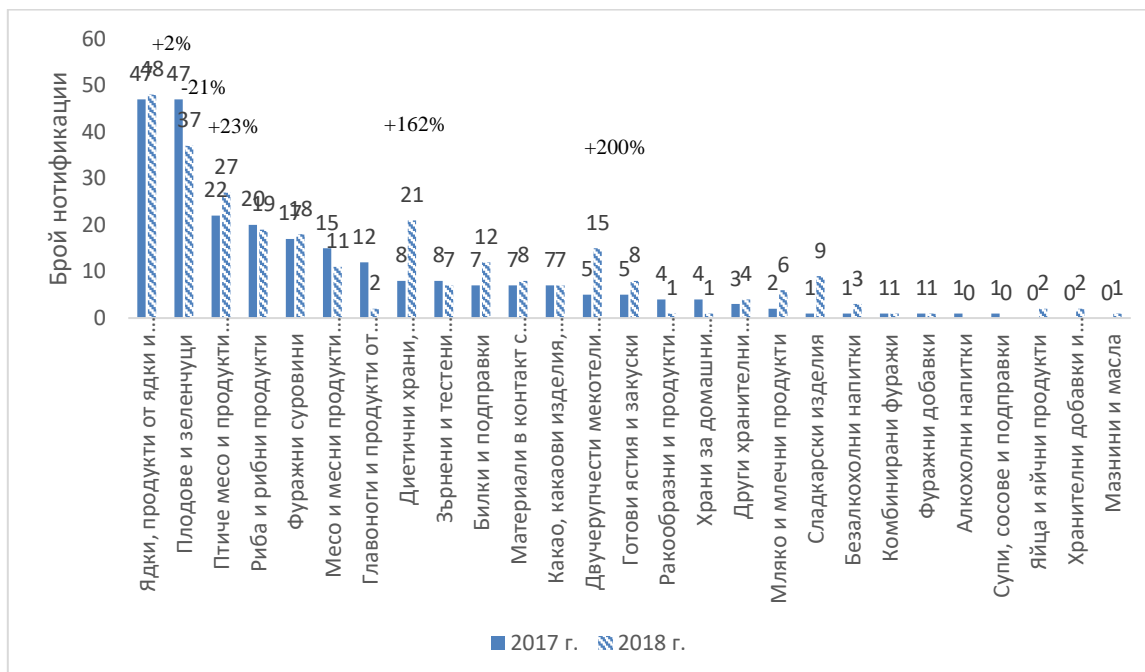
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по **вид**. Най-висок брой и за двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос спрямо останалите видове нотификации. **Повишение** се наблюдава при предупредителните нотификации с 35%, при нотификациите за насочване на вниманието с 19% и при нотификациите за проследяване с 56%. **Понижение** се наблюдава само при нотификациите за недопуснат внос с 16%.

За месец февруари 2018 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при всички видове нотификации с изключение на нотификациите за недопуснат внос.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

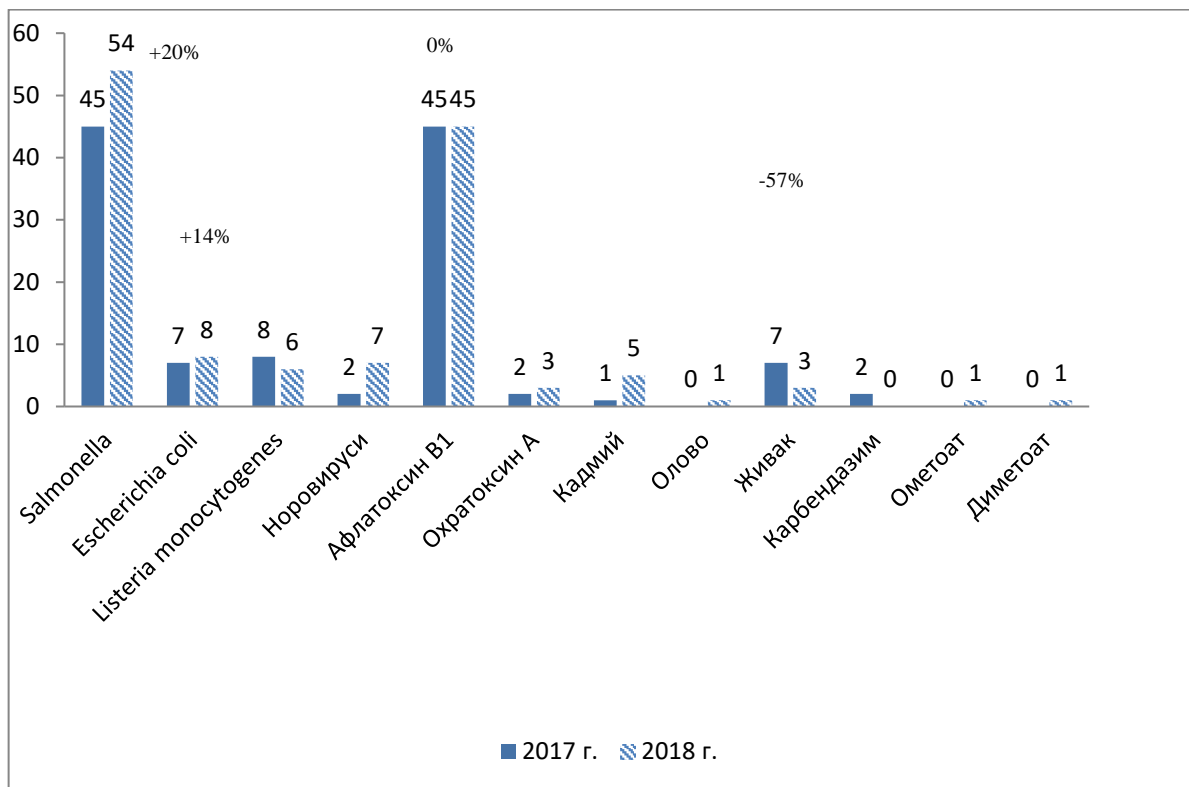
На *фиг. 4* са съпоставени данните за месец **февруари 2017 г.** и **февруари 2018 г.** според **категориите** продукти. **Повишение** се наблюдава при „Ядки, продукти от ядки и семена“ с 2%; „Птиче месо и продукти от птиче месо“ с 23%; Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“ със 162% и при „Двучерупчести мекотели и продукти от тях“ с 200%. **Спад** се наблюдава само при „Плодове и зеленчуци“ с 21%.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците февруари 2017 г. и февруари 2018 г., може да се направи извод, има тенденция на повишение при следните категории продукти: ядки, продукти от ядки и семена; птиче месо и продукти от птиче месо; диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни и при двучерупчестите мекотели и продукти от тях. Спад се наблюдава само при категория плодове и зеленчуци.

На фиг. 5 са показани някои от основните причини за нотифициране на храните и фуражите за месец февруари 2017 и февруари 2018 г. При патогенните микроорганизми се повишение като при *Salmonella* достига 20% и при *Escherichia coli* достига 14%, При микотоксините се наблюдават ниски нива като при афлатоксин В1 не се наблюдават промени в сравнение с месец февруари 2017 г. При тежките метали също се наблюдават ниски нива като при живака се наблюдава спад с 57%. При пестицидите се наблюдават ниски нива.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците февруари 2017 г. и февруари 2018 г. може да се направи извод, че има тенденция на повишение при патогенните микроорганизми, при микотоксините, тежките метали и при пестицидите се наблюдават ниски нива.

Приложение

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис -

младши експерт

Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“

16.03.2018 г.